

Jama Poltarica – nova soseda Krške jame

Darko Hribar
Jamarski klub Krka

Odkritje jame

Bil je vroč jesenski dan, oktobra leta 2002, in raziskovalna duša mi ni dala miru. Ustavil sem se nad vodnatim kraškim izvirom Poltarice, prvim pritokom reke Krke. V največjih povodnih izbruha tudi do 12 m³ vode na sekundo, saj se vanj stekajo vode iz širokega kraškega zaledja Grosupeljske kotline ter ponikalnica Raščica iz oklice Velikih Lašč. Po dolgem in počez sem pregledal izrazit kraški teren v zaledju izvira, da bi našel kak namig za vstop v zaledje izvira. Slutil sem, da se nekje mora skrivati prehod v podzemlje do podzemske reke, ki priteče na dan v izviru. Mojo pozornost je najbolj

Kanjon z odtočnim sifonom v ozadju. Foto Leopold Bregar.

pritegnil izrazit spodmol v ostenju nad izviro, ki bi lahko, po moji oceni, bil nekdanji jamski vhod. V ožini pod kamnitim obokom sem zaznal močan hlad, ki je potrdil mojo domnevo. Po natančnem pregledu poteka kamninskih skladov in rahlem prepihu pod njim, sem se odločil, kje bi bila največja možnost prekopa do jame. Naslednje leto sva januarja z Borutom Fincem pričela kopati v spodmolu. Po štirih dolgih delovnih akcijah se je pred mano odprla prva špranja, ki je pokazala, da se v ozadju res skriva jama. Med drugim sem v dnevnik akcij zapisal: Na globini okoli 4 metre se je odprla odprtina, ki že vleče v pravo jamo. Podor se je že začel odmikati od stropa in se odpirati v jamo. Tudi kamenje in skalovje je že dobro potemnelo, od jamske vlage na posameznih skalah pa je bilo opaziti že pravo sigo. Občutilo se je dober prepah in po zvočnih signalih je že bilo zaznati dvorano v ozadju.

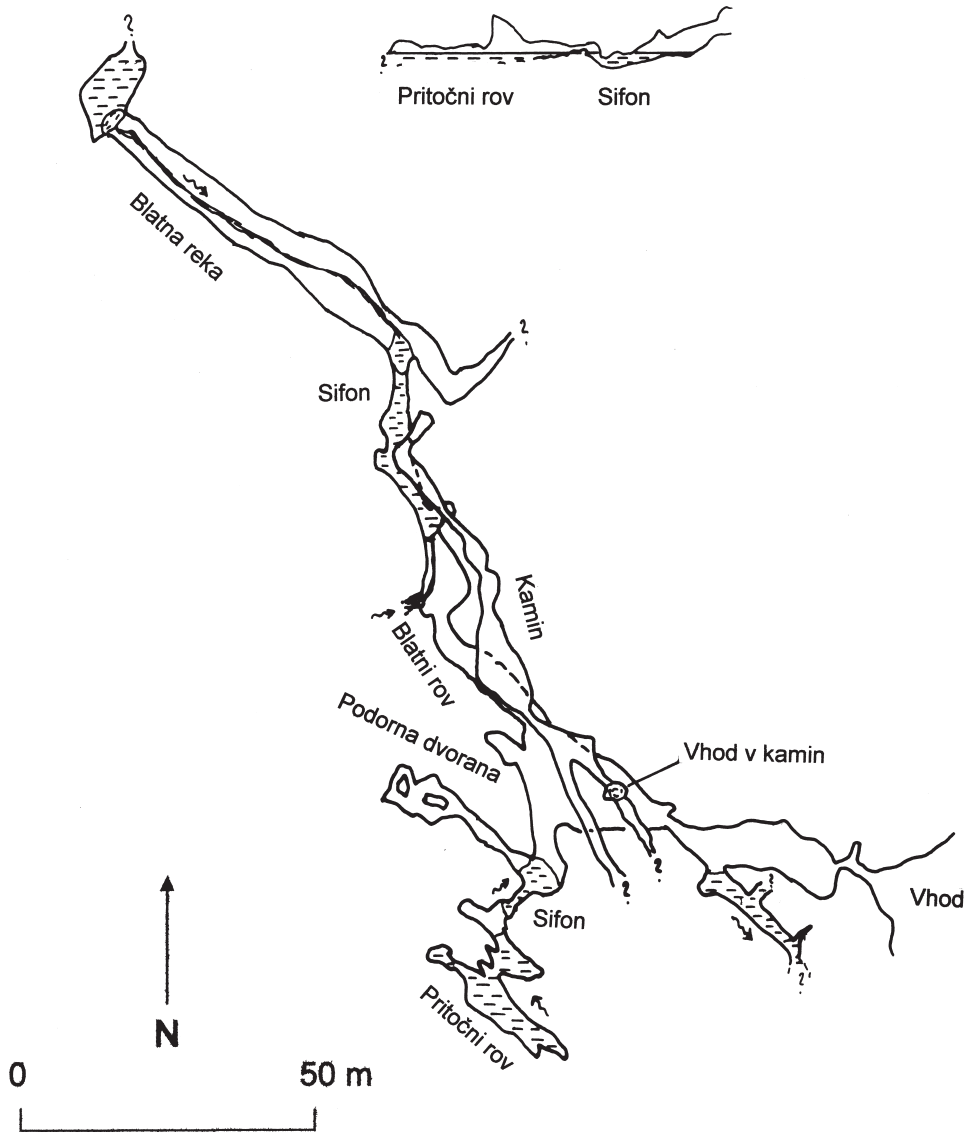
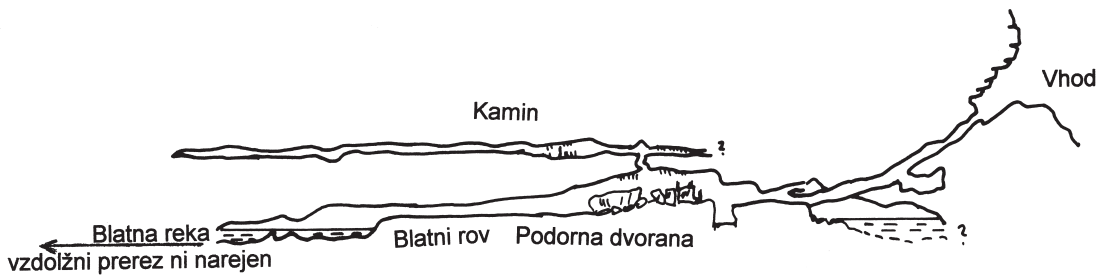
Odločilna akcija je bila 12. aprila 2003. Preboj je izvedla ekipa prvopristopnikov: Darko Hribar, Marko Pavlin, Mateja Luzar, Vinko Mihelčič, Tone Oberstar in Borut Finc v organizaciji Jamarskega kluba Novo mesto. Prekopani rov v dolžini 8 metrov nas je pripeljal v čudovito jamo. Izkopano količino grušča in kamenja smo ocenili na okoli 7 m³. Ta dan smo raziskali dobrih 150 metrov jame.

Raziskovanje jame

Po odkritju so se v naslednjih tednih in mesecih vrstile številne raziskovalne akcije in tabori, na katerih smo raziskali nekaj sto metrov jamskih rogov. Omenil bom samo nekaj pomembnih raziskovalno-delovnih akcij. Med njimi izstopa predvsem odkritje vrhnje etaže jame, do katere smo morali tehnično splezati. Po preplezani stopnji

Pritočni Blatni rov. Foto Leopold Bregar.

Poltarica, kš. 8181
 Borivoj Ladišić, JK Novo mesto

v Veliki podorni dvorani je sledila ožina. Prebijanje le-te nam je dalo precej dela, vendar se je delo obrestovalo, saj se je za njo skrivala zgornja etaža, najlepši del jame, s skupno dolžino 140 metrov ter še dve možni nadaljevanji.

Sledila je potapljaška akcija raziskovanja sifonskih jezer, ki jih je v jami kar pet. Pritočni sifon se po nekaj metrih razcepi v dva kraka. Eden odteka v odtočno sifonsko jezero proti izviru Poltarice, drugi pa teče v Blatni kanjon, kjer v sifonskem jezercu izginja. Zagotovo se steka v bližnjo izvorno Krško jamo, kar pa zaenkrat še ni dokazano. Med najbolj skrajnimi sifonskimi deli jame Poltarice in Krške jame je samo še okoli 300 metrov zračne razdalje.

Prvi raziskovalni potop v Poltarici sva opravila z Markom Pavlinom. Potopila sva se v pritočni sifon. Preplavala sva 15 metrov dolg in 2,5 metra globok sifon in izplavala v 100 metrov dolgi vodni dvorani. Isti dan sva se potopila še v odtočno sifonsko jezero proti izviru Poltarice in prišla na 8 metrov globine, kjer sva pod vodo našla dva odtočna sifonska rova.

Na naslednje potapljaške raziskave smo povabili jamske potapljače iz Norik Suba in Jamarskega kluba železnicar iz Ljubljane. Odzvala sta se Uroš Ilič in Matej Mihailovski ter se potopila v odtočni sifon Blatnega kanjona, ki najverjetneje teče v Krško jamo. Po 12 metrih dolžine in dobrem metru globine sta ob minimalni vidljivosti izplavala v kanjon, ki sta ga poimenovala Blatna reka. Tam sta namerila 130 metrov novih delov, za katerimi je veliko sifonsko jezero s 5 metri globine. Vanj se je potopil Matej, ki zaradi ožine na drugi strani ni mogel izplavati, opazil pa je gladino površja. Skupaj sta se potopila še v odtočno sifonsko jezero proti izviru. Izmerila sta globino 12 metrov, nadaljevanja pa nista našla.

Sledile so nove raziskave in meritve razvejanih delov jame za pritočnim sifonom. Izvedli smo jih potapljači Darko Hribar, Marko Pavlin in Aleš Stražar. Ob tem smo raziskovanje sifona in meritve za njim posneli s podvodno video kamero. Za nami se je v sifon potopil še Uroš Ilič in našel nadaljevanje na globini 13 metrov. Jamo je podaljšal za 70 metrov, vendar se v pritočni sifon zaradi ožine ni dalo izplavati.

Zaradi bogatega in občutljivega kapniškega okrasja ter lahkega dostopa smo jamski vhod zaprli z rešetkami. Ob tem smo prekopani vhodni rov zaradi nenehnega rušenja kamena zavarovali z utrjeno kamnito zložbo v dolžini 8 metrov.

Zaključek

Jama Poltarica je nedvomno eno največjih jamarskih odkritji in presenečenj v porečju Krke v zadnjem obdobju. Do danes je raziskanih 750 metrov podzemnih rogov, dvoran, kanjonov, etaž, sifonov in podvodnih rogov. Jamo krasijo številni kapniki, zavese, cevčice in pet sifonskih jezer, v katerih smo opazili tudi človeške ribice. Ob visokem vodostaju je moč občudovati tudi podzemno reko in slap. V spremstvu jamarjev si je možno ogledati jamo v dolžini 180 metrov v soju karbidk. Jamo želimo urediti za trekking turizem. Sedanje raziskave vodi Jamarski klub Krka, ki so ga ustanovili nekateri nekdanji člani Jamarskega kluba Novo mesto.

Raziskave jame še zdaleč niso končane. Velik izziv ostaja povezava z bližnjo Krško jamo, saj bi tako jamski sistem presegel 1000 metrov dolžine. Možnosti za napredovanje ostajajo tudi v vseh sifonskih jezerih.